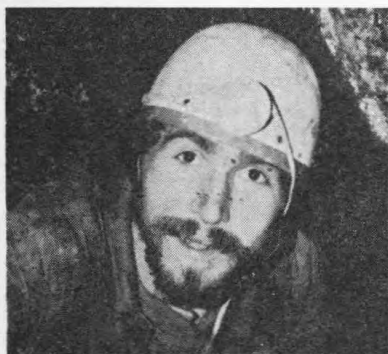

IN MEMORIAM

Elvesztettük őket!

1982. DECEMBER 28-ÁN A MAGAS-TÁTRÁBAN
LAVINAOMLÁS KÖVETKEZTÉBEN MEGHALT:

Lukács László
1955—1982

Szép Tímea
1965—1982

Vidics Zoltán
1967—1982

Úgy indultak el, hogy a hegyekben töltsék a szilvesztert. Ez egyben próba is, edzés is. Készültek rá.

Eleinte nagyszerű idő volt. Vakítóan szikrázott a hó, az ég mélykék, a levegő friss. Fotóztak, nevettek, hókunyhót építettek. Örültek, élvezték az utat.

Harmadnapra rossz idő lett, havazott. Le kellett jönni. Már útban voltak lefelé, amikor megcsúszott a hó...

Egy kiszögellésen akadtak fent. Bence és Henrik le tudott ereszkedni, de Lacit, Zolit és Tímeát hiába szólították.

Amikor megkaptuk a hírt, nem hittük el. Nem! Ilyen nem történhetett velük, hiszen nemrég váltunk el! Jókedvűek voltak, derűsek, lelkesek.

Zoli 16 éves volt. Még gyerek, de már szívósan, nagy akarattal dolgozott a munkahelyén és barlangfeltárásokon egyaránt. A Szabadság-barlang végpontján — a földalatti tábor alkalmával — fülig agyagosan, a negyedik nap után sem lankadó humorérzékkel... Emberfeletti teljesítményt tudott nyújtani a Danca-barlang új szakaszának feltárásánál is. Lelkes barlangkutató volt. Sokat tanult, edzette magát.

Tímea 18 éves volt. Mindig jókedvű, kedves, jóbarát, túratárs és túravezető. A barlangfeltárásokba két éve kapcsolódott be. Bátran nézett szembe az előtte álló feladatokkal, melyet a sors számára igen rövidre szabott. Aki ismerte, szerette és nem felejt el.

Lacit csodáltuk, hogy mi mindenre képes. Fáradhatatlan energiával dolgozott, a barlangkutatóért élt. 1973-ban tíznapos földalatti táborral kezdte barlangász tevékenységét a Szemlő-hegyi-barlangban. Az ezt követő években hazánkban az alábbi barlangokban végzett eredményes feltáró tevékenységet: Diabáz-, Nászút-, István-lápai-, 404-es-, Vízbe-verem-, Meggyes-, Borókás-, Hármaskúti-, 38-as-, Rozmár-, Vadászlesi-, Lujza-, Húsvét-, Patkós-, Büdös-lyuk-, Darazsas-, Borz-karszt-, Szabadság-, Danca-barlangban és másutt.

Ausztria területén a Jubileum (—475 m) és több kisebb barlang feltárása és térképezése fűződik a nevéhez. Svájc területén a Hölloch új járatainak feltárásán és térképezésén dolgozott egy egyhetes földalatti tábor alkalmával. Nagy kedvvel túrázott is, hazánk szinte minden barlangját bejárta. Csehszlovákiában megismerkedett a Barázdálás-, Óriás-, Csengő-lyuk-, Ladovca-, Vaddisznós- és Nagybikkfa-barlanggal; Romániában a Csodavár-, Tausoare-, Cur-ponor-barlanggal; Lengyelországban a Nagy-Sniezna-barlanggal; Bulgáriában a Prikrázna-, Körvabáta-, Bezimenna-, Temnata dupka- és Rezsyeska dupka-barlanggal és a Bileruha-zsombollyal. Szívesen gyakorolta a sziklamászást, a hazánk adta lehetőségeken túl is. A Szovjetunióban fennjárt az Elbrusz keleti és nyugati csúcán, megmászta a Nagy-Kugotájt, Gumacsit és Viataut,

feljutott a Kazbekre a direkt útvonalon. Mongóliában fenn volt a Szuhebator-, Hovd- és a Dimitrov-csúcs, Csehszlovákiában a Magas-Tátra sok útját járta be sikerrel.

A barlangjárás és mászótechnika nemzetközileg elismert, kiváló művelője volt. Az FTSK Barlangkutató Szakosztály, a BTSZ Barlangtúra Bizottság és a Barlangi Mentőszolgálat tagjaként aktívan dolgozott. Ő volt a vezetője társulatunk műszaki bizottságának. A nemrég befejeződött barlangász tanfolyamon hatalmas ismeretanyagot adott át lelkesen, emberien, tiszta szívvel. Sohasem mondta, hogy nem ér rá. Ahol lehetett, mindig segített. Nagy szeretettel tanította az ifjú barlangkutatókat.

Lelkesen készült apai teendőire, amit már sajnos, nem érhetett meg. Kegyetlen és méltatlan dolog volt ez a sorstól! Aki ismerte kedves, rokonszenves lényét, kimagasló emberségét: sohasem felejtí el őt.

Távózásuk pótolhatatlan veszteség a családnak, barátoknak és a magyar barlangkutatásnak.

*Gazdag László
Vidics Zoltánné*

Fájdalommal tudatjuk, hogy

FÖLDEÁKY NÁVAY LÁSZLÓ,

a budai Vár-barlang egykori idegenvezetője, a szeretett Laci bácsi, 1982. december 2-án, 85 éves korában meghalt. 1961-től 1975-ig sok-sok látogatóval ismertette meg a Vár-barlang szépségeit és érdekességeit. A Vár-barlang egykori diák és felnőtt vezetői szerették, tisztelték, szívükbe zárták „legöregebb” munkatársukat.

Emlékét örökre megőrzik a budai Vár-barlang volt vezetői!

Id. Barátosi József

STEFAN ZWOLIŃSKI (1900—1982)

Stefan Zwolinski 1900-ban született. Barlangkutató tevékenységét 13 éves korában kezdte, amikor bátyjával, Tadeusszal felmérték a Magura-barlangot. Ettől az időtől kezdve kisebb megszakításokkal haláláig — először mint amatőr, később mint a Földtani Múzeum, majd a Tátrai Nemzeti Park dolgozója — foglalkozott a tátrai barlangok kutatásával, ismertetésével és feldolgozásával.

Nevéhez számtalan barlang feltárása, felmérése fűződik, de foglalkozott a Tátra karszthidrológiájával, a magashegységi karsztosodással, valamint a barlangkutatás történetével egyaránt. E témakörökben számos publikációja jelent meg, amelyek közül a magyar barlangkutatók számára is ismert az 1961-ben kiadott *W podziemiach Tatranskich* című,

a tátrai barlangok ismertetésével foglalkozó könyve.

Egyedülálló értéket képez a több tízezer fénykép- és diafelvétele a Tátráról és a tátrai barlangokról. Gyakran találkozunk a kollekción egy-egy reprezentánsával fotóalbum, útikönyv vagy tudományos cikk illusztrációjaként.

Stefan Zwolinski a Tátrán túl sok országban — így Magyarországon is — végzett barlangi megfigyeléseket. Számos társadalmi szervnek, a barlangkutató, turista és síszövetségvezetőségének tagja volt.

Rendíthetetlen energiájának, fáradhatatlan munkásságának eredménye a tátrai barlangkutatás fejlettsége és népszerűsége.

Zbigniew Wójcik

MIECZYSLAW SKULIMOWSKI

Útban a Magyarországon rendezett Nemzetközi Szeleoterápiái Szimpóziumra, szívbénulás következtében váratlanul elhunyt Dr. Mieczyslaw Skulimowski professzor, a lengyel orvostudomány kiváló képviselője. Fáradhatatlanul munkálkodott azon, hogy a „földalatti terápia” hazájában is méltó elismerést nyerjen. Az ő szóhasználata volt a „földalatti terápia” a szokásos barlang- vagy szeleoterápia helyett, mivel Skulimowski professzor gyógy-

gyászati kísérleteit nem barlangban, hanem mesterséges üregekben, a wieliczka-i sóbánya elhagyott termeiben végezte — szintén jó eredménnyel.

Skulimowski professzor aktív tagja volt a Nemzetközi Szeleológiai Unió Szeleoterápiái Bizottságának, hirtelen halálával nemcsak a lengyel tudományos életet, hanem a nemzetközi szeleológiát is súlyos veszteség érte.

B.D.

CONTENTS

STUDIES

<i>Ferenc Szilágyi</i> : The exploration of the Short Lower Baradla Cave	65
<i>Dr. Márton Veress</i> : Contribution to the karts-morphogenesis of the Hárskút Plateau	71
<i>Dr. Gábor Szunyogh</i> : Theory of the dissolving of spherical cavities formed by thermalwater	83
<i>József Kárpát</i> : Izometric cave-maps	89
<i>János Móga</i> : Tower karst in West-Malaysia.	93
<i>Dr. Dénes Balázs</i> : Description of the Aggtelek Cave—Hungary—from the year 1788	97
<i>Kinga Székely</i> : The cave-register system of the Speleological Department of the Institute for Environmental Protection (Hungary)	101

REVIEW

<i>Péter Havass—Péter Szablyár</i> : New tools for cave-mapping	107
<i>News from abroad, press-reviews</i>	
International speleological colloquium in Czechoslovakia (<i>Kinga Székely</i>)	111

International speleotechnical meeting in France (<i>L. Kardos</i>)	114
<i>Events: Karst and cave exploration in Hungary</i>	
25th anniversary of the Karst Research Station in Jósvald (<i>L. Maucha</i>)	118
Further exploration of the Lower-, Short Baradla Cave (<i>Gy. Hegedüs</i>)	120
New explorations in the Mátyás-hegyi Cave (<i>J. Kárpát</i>)	120
Success of a Hungarian movie film on karst-exploration (<i>A. Kósa</i>)	122
The statistics of visitors of caves in Hungary—1983 (<i>D. Balázs</i>)	122
<i>Our Society's Life</i>	
VIIIth International Symposium of the UIS on Speleotherapeutics (<i>Dr. T. Horváth—Dr. J. Tardy</i>)	123
Groups of cave-explorers in Hungary—registered by the Hungarian Speleological Society (<i>N. F.—Ö. V.</i>)	127
<i>Book review</i>	131
<i>In memoriam</i>	134

СОДЕРЖАНИЕ

ДОКЛАДЫ

<i>Ференц Силади</i> : Разведка Короткой-Нижней пещеры Барадла	65
<i>Д-р Мартон Вереш</i> : Данные о морфогенетике плато Харшкút	71
<i>Д-р Габор Суньог</i> : Теоретические исследования растворения шарообразных полостей термального происхождения	83
<i>Йозеф Карпат</i> : Об изометрических пещерных картах	89
<i>Янош Мога</i> : Башенный карст в Западной Малайзии	93
<i>Д-р Денеш Балаж</i> : Описание из 1788 года пещеры в Аггтелек	97

<i>Kinga Sekei</i> : Система учета пещер в отделе Института Охраны Окружающей Среды	101
---	-----

ОБЗОР

Рецензии	107
Иностранные известия, обзор журналов	111
Происшествия в отечественных карстовых и пещерных исследованиях	118
Общественная жизнь	123
Книжная полка спелеолога	131
<i>В память</i>	134

A szemközti oldalon: Fényképek a Baradla-Alsó-barlang 1982. évi kutatásáról. A két felső képet Hegedüsne Lövey Ilona készítette, a többi Borzsák Péter—Prágai Albert felvétele. — On the opposite side: Photographs of the exploration of Baradla-Lower Cave 1982.

Fénykép a hátsó borítón: A 7. számú szifon a Baradla Rövid-Alsó-barlangjában. — Siphon No. 7. in the Baradla-Lower Cave after the pumping out of water (Photo: Borzsák—Prágai, Budapest)